

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-05-

Nr.

I

Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 1, 2, 6, 8 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Projektai).

Projektų tikslas – skaidrinti, efektyvinti ir supaprastinti valstybinės žemės valdymą ir naudojimą.

1. Projektai sprendžiama problema ir Projektus rengti paskatinusios priežastys

Šiuo metu Juridinių asmenų registre įregistruota apie 1357 sodininkų bendrijų, iš jų 310 – Vilniuje, 34 – Kaune, 20 – Klaipėdoje, 38 – Šiauliuose, 6 – Panevėžyje. Valstybės įmonės Registrų centro duomenimis, sodininkų bendrijų teritorijose yra 891 valstybinės žemės sklypas (bendras plotas – 88,5397 ha). Pagal galiojančią teisinę reguliavimą, valstybinės žemės sklypai (jų dalys), esantys sodininkų bendrijų teritorijose, gali būti perleidžiami tik sodininkų bendrijai ar jos nariams. Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT) valstybės vardu įgyja ir perima valdyti žemės sklypus be statinių. Turtas valstybės vardu gali būti perimtas tik po to, kai, neatsiradus teisėtiems įpėdiniams, notaras išduoda palikimo perėjimo valstybei liudijimą. Siekiama, kad teisinis reguliavimas leistų valstybės įgytus nenaudojamus mėgėjų sodo žemės sklypus (jų dalis) parduoti aukcione visiems norintiesiems. Nepriėmus tokio pakeitimo, valstybinės žemės patikėtinio nenaudojami sklypai (jų dalys) galimai niekada nebus privatizuoti ir valstybė tiesiog bus atsakinga už tokių žemės sklypų administravimą, o tai yra nuostolinga valstybės biudžetui.

NŽT 2015–2021 metais organizuoti neprivatizuotų ir nenaudojamų mėgėjų sodo žemės sklypų identifikavimo darbai (2015 m. identifiukuota 11,55 % visų sodų bendrijų, 2017 ir 2018 metais – 21 %, 2020 ir 2021 m. – 38 %) ir nustatyti 2 550 mėgėjų sodo žemės sklypų, kurie yra neprivatizuoti ir nenaudojami.

Teikiamais įstatymų pakeitimais siekiama Konstitucinio Teismo ne kartą pažymėtų konstitucinių vertybių efektyvesnio įgyvendinimo: racialesnio valstybės turto tvarkymo, jo tausojimo, didesnės naudos visuomenei. Šių tikslų siekiama sudarant sąlygas priimti tarpusavyje suderintus, laiku priimamus žemės valdymo, teritorijų planavimo, statybos, nekilnojamojo turto kadastro ir kitus sprendimus, formuoti bendrą šių sričių politiką, vykdyti efektyvesnę valstybinės žemės valdymo ir naudojimo priežiūrą užtikrinant sklandų visuomenei svarbių projektų įgyvendinimą ir kitų sprendimų priėmimą (Konstitucinio Teismo 2003 m. rugsėjo 30 d., 2007 m. liepos 5 d., 2007 m. lapkričio 23 d., 2008 m. birželio 30 d., 2009 m. kovo 2 d., 2010 m. vasario 26 d. nutarimai).

Konkretūs Projektuose siūlomi teisinio reguliavimo pakeitimai nurodyti Projektų aiškinamajame rašte.

2. Projektai siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projektai siekiama užtikrinti racialesnę valstybinės žemės valdymą, siekiant didesnės naudos visuomenei.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Priėmus įstatymų pakeitimus, bus užtikrintas racialesnis valstybinės žemės naudojimas.

Siūloma papildyti Sodininkų bendrijų įstatymą nuostata, leidžiančia aukciono būdu parduoti sodininkų bendrijose esančius valstybinės žemės sklypus (jų dalis), kuriuos valstybė įgijo, ir neprivatizuotus, nenaudojamus sodo sklypus, kad į valstybės biudžetą būtų surinkta papildomų lėšų.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Rodikliai nebus stebimi.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Dvidešimtosios Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatos:

☒ Projektai neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektai neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektai perkeliama (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinamos (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). Kartu teikiama atitikties lentelė, kuri paskelbta ir Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS). Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...

7. Notifikavimas Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektai nenotifikuotini Europos Komisijai.

☐ Projektai notifikuotini Europos Komisijai.

8. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

☐ Projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

9. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektams įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

☐ Projektams įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

10. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektuose naujų sąvokų nėra.

☐ Projektuose vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

11. Kita reikalinga informacija

Projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

12. Konsultavimasis su visuomene portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis* (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektai viešosioms konsultacijoms skelbti portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis*, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... d. iki 202.. m. ... d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys.

☒ Projektai viešosioms konsultacijoms portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis* neskelbti.

13. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene

Projektai derinti du kartus – 2025-10-22 ir 2025-12-18. Projektai išvadoms gauti per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinę sistemą (TAIS) teikti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio

ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, valstybės įmonei Turto bankui, valstybės įmonei Registrų centrui, Valstybinei miškų urėdijai, Lietuvos sodininkų bendrijų asociacijai, Lietuvos sodininkų draugijai, Vilniaus susivienijimui „Sodai“, Kauno susivienijimui „Sodai“, sodininkų bendrijų asociacijai „Vakarai“.

Išvadų nepateikė Valstybinė miškų urėdija, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, Lietuvos sodininkų bendrijų asociacija, Kauno susivienijimas „Sodai“, sodininkų bendrijų asociacija „Vakarai“.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Energetikos ministerija, Susisiekimo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, valstybės įmonė Registrų centras pastabų ir pasiūlymų neturėjo.

Į Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Kultūros ministerijos pastabas atsižvelgta.

Dėl valstybės įmonės Turto banko pastabos parengta derinimo pažyma.

Su Lietuvos sodininkų draugija, Vilniaus susivienijimu „Sodai“ ir Nacionaline žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos pastabos suderintos darbo tvarka.

2026-03-10 pateikta Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės grupės išvada Nr. NV-559 ir 2026-05-15 pateikta Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės grupės išvada Nr. NV-1294, pastabos suderintos darbo tvarka.

14. Projektų rengėjai

Projektus parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vyresnioji patarėja, vykdanči grupės vadovo funkcijas, Algė Staniūnaitė-Tonkich (tel. +370 695 17731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt), Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vyresnioji patarėja Erika Giedraitienė (tel. +370 696 75865, el. p. erika.giedraitiene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 1, 2, 6, 8 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektas, 4 lapai.

2. Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 1, 2, 6, 8 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.

3. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.

4. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

5. Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

6. Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

7. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 9 lapai.

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

9. Derinimo pažyma, 4 lapai.

10. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

Aplinkos ministras

Kastytis Žuromskas